

Î N C H E I E R E

23 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, Valentina Moroșanu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tutunaru împotriva Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 12 decembrie 2016, Dina Tutunaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii menționează că, în baza contractului de donație din 29 octombrie 2010, este proprietarul terenurilor cu destinație agricolă identificate prin numerele cadastrale: XXXXX, amplasate în extravilanul satului Vorniceni, r-nul Strășeni.

Relevă că, la 11 noiembrie 2016, s-a adresat Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, cu cerere prin care a solicitat stabilirea hotarelor terenurilor nominalizate. Însă, prin comunicatul-informativ nr. 380 din 06 decembrie 2016 a fost informată că, pentru soluționarea cererii date, urmează să asigure deplasarea la fața locului a reprezentanților OCT Strășeni sau a unei întreprinderi specializate în domeniul măsurărilor cadastrale pentru a stabili definitiv coordonatele terenurilor. Susține reclamanta că nu este mulțumită de răspunsul pârâtului.

Solicită, obligarea Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni să soluționeze cererea Dinei Tutunaru privind stabilirea hotarelor terenurilor cu destinație agricolă identificate prin numerele cadastrale XXXXX, amplasate în extravilanul satului Vorniceni, r-nul Strășeni.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 09 februarie 2017 (f.d. 46, 48-59 recto-verso) s-a admis acțiunea și s-a obligat Primarul satului Vorniceni de a soluționa cererea privind stabilirea hotarelor terenurilor cu destinație agricolă identificate prin numerele cadastrale: XXXXX, situate în extravilanul satului Vorniceni, r-nul Strășeni și aparțin cu drept de proprietate Dinei Tutunaru.

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță a reținut că, în conformitate cu

art. 15² alin. (1)-(3) din Legea cadastrului bunurilor imobile, la atribuirea terenurilor în proprietate sau în folosință, cu excepția terenurilor proprietate publică a statului, reprezentantul autorității administrației publice locale de nivelul întâi stabilește la fața locului hotarele terenului, cu întocmirea actului de stabilire a hotarelor de un model aprobat de Agenție. La transmiterea în proprietate a terenurilor în cadrul înregistrării primare masive, stabilirea hotarelor la fața locului nu este obligatorie. La cererea titularului de drepturi asupra terenului, punctele de cotitură ale hotarelor pot fi marcate prin borne în modul stabilit de Agenție. Cheltuielile pentru stabilirea hotarelor și marcarea acestora pe teren sunt suportate de titularul de drepturi. După stabilirea hotarelor la fața locului și întocmirea actului de stabilire a hotarelor de către autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi, executanții lucrărilor cadastrale efectuează măsurări pe teren pentru întocmirea planului geometric. Documentația cadastrală prezentată spre recepție trebuie să permită identificarea corectă a punctelor de cotitură ale terenului pe teritoriul țării, verificarea corespunderii hotarelor terenului cu hotarele terenurilor adiacente. Hotarele terenului se reprezintă pe planul cadastral și pe cel geometric.

Subsecvent, prevederile pct. 36 din Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobată prin ordinul nr.140 din 06 august 2012 emis de Agenția Relații Funciare și Cadastru, stabilirea hotarelor terenurilor se efectuează la fața locului de către reprezentantul autorității publice locale (inginer pentru reglementarea relațiilor funciare) în prezența titularului de drepturi asupra terenului hotarele cărui urmează a fi stabilite la fața locului, precum și în cazul stabilirii hotarelor titularilor de drepturi asupra terenurilor adiacente sau a reprezentanților acestora, împuternicirile cărora sunt confirmate în modul stabilit de legislație.

Astfel, instanța inferioară a conchis că cererea reclamantei privind stabilirea hotarelor nu a fost examinată de către pârât, or conform Legii cadastrului bunurilor imobile și Instrucțiunii cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, autoritatea publică locală urmează să efectueze stabilirea hotarului terenului, cu atât mai mult că reclamanta a devenit proprietar al terenurilor în cauză în baza contractului de donație nr.6883 din 29 octombrie 2010 și nu în cadrul înregistrării primare masive. Prin urmare urmează a fi obligat Primarul satului Vorniceni de a soluționa cererea Dinei Tutunaru privind stabilirea hotarelor terenurilor în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 (f.d. 84, 85-94) s-a respins apelul declarat de Primarul satului Vorniceni, r-nul Strășeni, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Strășeni din 09 februarie 2017.

La 14 septembrie 2017, reprezentantul Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, Valentina Moroșanu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 și hotărârii Judecătoriei Strășeni din 09 februarie 2017, cu pronunțarea unei hotărâri noi în sensul respingerii acțiunii (f.d. 100-102).

În motivarea recursului invocă faptul că, deși, instanțele inferioare au identificat corect cadrul legal aplicabil speței, în mod eronat a interpretat prevederile acestuia. Totodată, acestea nu au examinat în ansamblu toate aspectele acestei proceduri funciare.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile,

completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră calea de atac ca fiind demarată în interiorului termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, însă aceasta a fost expeditată

participanților la proces prin scrisoarea de comunicare a actului de procedură cu numărul de ieșire 13504 din 21 august 2017 (f.d. 95), iar cererea de recurs a fost depusă la 14 septembrie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs (f.d. 100).

Instanța de recurs nu poate accepta alegațiile reprezentantului recurentului precum că instanțele inferioare au interpretat în mod eronat prevederile legale pertinente speței. Or, în conformitate cu dispozițiile art. 15² alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile, la atribuirea terenurilor în proprietate sau în folosință, cu excepția terenurilor proprietate publică a statului, reprezentantul autorității administrației publice locale de nivelul întâi stabilește la fața locului hotarele terenului, cu întocmirea actului de stabilire a hotarelor de un model aprobat de Agenție. La transmiterea în proprietate a terenurilor în cadrul înregistrării primare masive, stabilirea hotarelor la fața locului nu este obligatorie.

Din sensul pct. 36 din Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobată prin ordinul nr. 140 din 06 august 2012 emis de Agenția Relații Funciare și Cadastru, stabilirea hotarelor terenului se efectuează la fața locului de către reprezentantul autorității publice locale (inginer pentru reglementarea relațiilor funciare) în prezența titularului de drepturi asupra terenului hotarele cărui urmează a fi stabilite la fața locului, precum și în cazul stabilirii hotarelor titularilor de drepturi asupra terenurilor adiacente sau a reprezentanților acestora, împuternicirile cărora sînt confirmate în modul stabilit de legislație.

Analizând memoriul cuprins în partea motivată a actului judecătoresc de dispoziție supus examenului legalității, care în final a format poziția instanței asupra soluției pronunțate, completul de admisibilitate constată că, instanța de apel corect a determinat raportul juridic dedus judecății ca fiind guvernat de Legea contenciosului administrativ, Legea cadastrului bunurilor imobile și Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobat prin Ordinul nr.140 din 06 august 2012 emis de Agenția Relații Funciare și Cadastru.

Ipoteza relevată denotă caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece reprezentantul recurentului nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Or, argumentele înserate în cererea de recurs sunt distincte procedurii în recurs, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului reprezentantului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de reprezentantul Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, Valentina Moroșanu nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că reprezentantul recurentului Primarul satului Vorniceni, r-nul Strășeni, Valentina Moroșanu a depus prezenta cerere de recurs după ce a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „*Levages Prestations Services*” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului Primarul satului Vorniceni, r-nul Strășeni, i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei*, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, Valentina Moroșanu în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul Primarului satului Vorniceni, r-nul Strășeni, Valentina Moroșanu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță